

YHTEENVETO VALIOKUNTIEN JA YLEISHALLINNON SELVITYKSISTÄ JA TOIMENPITEISTÄ ARVIOINTIKERTOMUKSESSA ESITETTYIHIN HUOMIOIHIN JA SUOSITUKSIIN

Yhdyskuntavaliokunta

§ 68

21.08.2018

Tarkastusvaliokunnan arviointikertomus vuodelta 2017

55/02.06.01/2018

YLVK 21.08.2018 § 68

Lisätiedot:

yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju, puh. 050 304 1234

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastusvaliokunnan pääasiallisena tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioinnin tulokset esitetään arviointikertomuksessa. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupunginhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Käytännössä on tarpeen, että kaupunginhallitus pyytää alaisiltaan valiokunnilta selvitykset arviointikertomuksesta ja kokoaa niistä koko kaupunkia koskevan kaupunginhallituksen lausunnon. Tarkastusvaliokunta on kokouksessaan 17.5.2018 § 39 hyväksynyt ja allekirjoittanut tarkastusvaliokunnan arviointikertomuksen vuodelta 2017 ja päättänyt saattaa sen kaupunginvaltuustolle tiedoksi. KV päätti kokouksessaan 18.6.2017 § 22 merkitä arviointikertomuksen tiedoksi.

Tarkastusvaliokunnan hyväksymä arviointikertomus löytyy alla olevan linkin kautta:

<http://www2.kauniainen.fi/dynasty/fin/kokous/20182676-3-1.PDF>

Arvioinnin painopistealueena vuonna 2017 oli yhdyskuntatoimi. Tarkastusvaliokunta on kokouksissaan perehtynyt yhdyskuntatoimen toimintaan kuulemalla yhdyskuntatoimen johtajaa, rakennuttajapäällikköä ja yhdyskuntavaliokunnan puheenjohtajaa. Lisäksi tilintarkastaja on antanut tarkastusvaliokunnalle vuoden 2017 tilintarkastuksesta kaksi kirjallista raporttia.

Tarkastusvaliokunta toteaa yhdyskuntatoimen vuoden 2017 merkittävimmän strategisen tavoitteen, kaupungintalokorttelin asemakaavaluonnoksen asettamisen nähtäville, toteutuneen.

Tarkastusvaliokunta toteaa kaupungin voimassa olevan investointiohjelman olevan varsin raskas sekä kaupungin taloudelle että yhdyskuntatoimen toteuttavalle organisaatiolle. Uusia hankkeita ei ole voitu ottaa ohjelmaan muutoin kuin siirtämällä jo hyväksytyjä hankkeita suunnittelukauden ulkopuolelle. Lisäksi rakennusten kunnossapitoa sekä kiinteistöjen vuosikorjauksia on jouduttu toteuttamaan voimakkaasti priorisoiden hankkeiden toteutusjärjestystä niiden kiireellisyyden sekä käytettävissä olevien henkilö- ja talousresurssien mukaan.

Tarkastusvaliokunta suosittaa, että yhdyskuntatoimen rajoitetut resurssit huomioidaan päätettäessä hankkeiden priorisoinnista.

Tarkastusvaliokunta suosittaa resurssien kuormituksen ajantasaista seuraamista ja varautumista henkilöstön lisäresurssien hankintaan.

Kaupungin investointiohjelma on poliittinen päätös, jonka mukaisia hankkeita virkamiehet edistävät. Hankkeiden suunnitteluun ja valmisteluun on muistettava varata riittävästi aikaa, sitä enemmän mitä suuremmasta investoinnista on kyse. KV:n hyväksymä investointihankkeiden toteutusohje ohjaa prosessia. Investointihankkeelle voidaan varata suunnittelumääräraha investointiohjelmaan kaupunginhallituksen hyväksytyä hankkeen tarveselvityksen. Edelleen KH:n tai yli 400.000 euroa maksavissa hankkeissa KV:n hyväksytyä hankkeen suunnitelmat ja tavoitekustannustason hankkeelle syntyy investointipäätös ja sen toteutukselle voidaan sisällyttää määräraha investointiohjelmassa.

Vuosi 2017 oli erityisen kuormittava tilakeskuksen henkilökunnalle, sillä henkilöstöresurssit olivat riittämättömät laajan investointiohjelman ja erityisesti suuren Villa Bredan hankkeen haasteiden vuoksi. Tilakeskukselle myönnettiin vuoden 2018 talousarvioon uusi projekti-insinöörin vakanssi, joka saatiin täytettyä maaliskuussa 2018.

Rakennusten yllä- ja kunnossapitoinvestointien vuosittainen määrärahataso on 1,0 miljoonaa euroa. Taso ei ole riittävä kaikkiin koko kaupungin rakennuskannan yllä- ja kunnossapidon korjaustöihin, vaan suuremmat kokonaisuudet tullaan hankesuunnitteluvaiheen jälkeen esittämään toteutettavaksi erillisinä investointihankkeina. Tämä lisää painetta investointiohjelman resursointiin. Mikäli tavoite tilankäytön tehostamisesta toteutuu ja osasta kaupungin kiinteistökannassa nyt olevista rakennuksista voidaan luopua, se luonnollisesti vähentää yllä- ja kunnossapitoinvestointien kokonaistarvetta.

Tarkastusvaliokunta käsittelee arviointikertomuksessaan myös kaupungin maankäytön suunnittelua ja kritisoi sitä, että MAL-sopimus pakottaa Kauniaisten kaupunkia kehittämään maankäyttöä edelleen, vaikka Kauniainen on jo väestötiheydeltään Suomen toiseksi tihein kaupunki. Todettakoon, että kaupungin oma, KV:n hyväksymä maankäytön ja asumisen kehityskuva vuodelta 2015 vastaa monilta periaatteiltaan MAL-sopimuksen velvoitteita. Näin ollen hallittu asuntotuotannon määrä ja väestönkasvu sekä täydennysrakentaminen oikein valituille kohdille kaupunkirakenteessa täyttää myös Kauniaisten oman kehityksen tavoitteet. Kaupungin strategiaan kuuluu ja on aina kuulunut vehreys ja puutarhakaupunginomaisuus, joten tekstissä mainittu "laaja muutos puistojen ja omakotitalotonttien kaavoittamisesta kerrostaloalueiksi" perustunee väärinkäsitykseen. Kaupunkirakennetta tiivistetään kaupungin kehityskuvassa hyväksytyyn mukaisesti siellä missä se on luontevaa: asemanseutujen ympäristössä, keskustassa, hyvien joukkoliikenneyhteyksien varaan ja pääväylien varsille. Myös täydennysrakentamishankkeissa säilytetään puustoa ja vehreää kasvillisuutta. Puistoiksi kaavoitettuja alueita ei vireillä olevissa asemakaavoissa esitetä rakentamiseen.

Tarkastusvaliokunta suosittaa kiinnittämään erityistä huomiota kaupunkilaisten ja kaava-alueiden naapuruston mielipiteiden ja palautteen aitoon huomioimiseen kaavoitusta laadittaessa.

Aito kuuleminen kaavamuutoshankkeissa on tärkeää ja näin toimitaankin. Kuitenkin on huomattava, että palaute on usein keskenään ristiriitaista, jolloin samanaikaisesti ei voida toteuttaa kaikkien palautteiden toivomuksia. Lisäksi on harkittava laajasti koko yhteisön etua ja tulevaisuutta, mikä voi olla ristiriidassa yksilön lyhyen aikavälin intressien kanssa. Olennaista on kuitenkin suunnitelmien avoin esittely ja tavoitteiden perustelu sekä keskustelun mahdollistaminen kaavoituksen eri vaiheissa. Kaavamuutoshankkeet ovat aina poliittisen päätöksenteon ja usein kompromissien lopputulos.

Tarkastusvaliokunta toteaa vielä, että yhdyskuntatoimen toiminnassa on huomioitu talouden tasapainottaminen, kustannukset ja lakisääteisten perustehtävien hoito, ja että huolimatta resurssipulasta ja talousarvion ulkopuolisista kertaeristä tässä on onnistuttu hyvin.

Tarkastusvaliokunta katsoo, että valtuuston hyväksymät talouden ja toiminnan tavoitteet on saavutettu, mutta näkymät lähivuosille ovat edelleen haastavat.

Lisäksi tarkastusvaliokunta kiittää yhdyskuntatointa erityisen hyvin hoidetuista kaupungin lumitöistä ja puutarhaistutuksista.

YTJ:

Valiokunta hyväksyy selvityksen tarkastusvaliokunnan vuoden 2017 arviointikertomuksessaan esiin nostamista havainnoista yhdyskuntatoimen toimialan osalta ja lähettää sen edelleen KH:lle, joka kokoaa koko kaupungin lausunnon.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lausunto tarkastusvaliokunnan arviointikertomuksesta vuodelta 2017

55/02.06.01/2018

SUUS 15.8.2017 § 64

Lisätietoja:

sivistystoimenjohtaja Heidi Backman, puh. 050 566 8800

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastusvaliokunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioinnin tulokset esitetään arviointikertomuksessa.

Tarkastusvaliokunta hyväksyi ja allekirjoitti arviointikertomuksensa vuodelta 2017 17.5.2018 (§ 39) ja saattoi sen kaupunginvaltuuston tiedoksi 18.06.2018 (§ 22).

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Käytännössä on tarpeen, että kaupunginhallitus pyytää valiokunnilta selvitykset arviointikertomuksen johdosta ja hallitus kokoaa niistä koko kaupunkia koskevan kaupunginhallituksen lausunnon.

Tarkastusvaliokunnan hyväksymä arviointikertomus vuodelta 2017 on **liitteenä**. Arviointikertomuksessa nostetaan esiin tärkeitä sivistystointia koskevia havaintoja

Tarkastusvaliokunta on käsitellyt kertomuksessaan myös edellisen vuoden (2016) kertomusta sekä valiokuntien ja kaupunginhallituksen vastineet siitä. Tarkastusvaliokunta kiittää kattavista vastineista ja vastineiden käsittelymallista.

Tarkastusvaliokunnan arvioinnin painopistealueena vuonna 2017 oli yhdyskuntatoimi. Sivistystoimen osalta tarkastusvaliokunta on tehnyt havaintoja nuorisovaliokunnan toiminnan sekä opetustoimen osalta. Tarkastusvaliokunta on myös kaupungin kaksikielisyysohjelmasta tehnyt havaintoja, jotka koskevat sivistystointia.

Tarkastusvaliokunta on käsitellyt kertomuksessaan THL:n kouluterveystutkimusta pyytämättä kuitenkaan varsinaista vastausta valiokunnilta. Tarkastusvaliokunta toivoo, että tulokset saataisiin erikseen oppilaiden kotikunnan mukaan. Nykyisellään tulokset saadaan koulukohtaisina. Tähän voidaan todeta, että tutkimus on valtakunnallinen ja sen tekee THL. Pääkaupunkiseudun kunnat kommunikoivat THL:n kanssa yhteisen työryhmän kautta, jossa kunnat antavat palautetta kyselystä. Kyselyn tarkoitus on kuitenkin tukea koulujen oppilasterveysystöä, ja kouluilla on vastuu kaikista oppilaistaan kotikunnasta riippumatta.

Selvitys ruotsinkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan toimintaa koskevista asioista

Tarkastusvaliokunta pyytää kaupunkia edelleen kiinnittämään huomiota kaksikielisyysohjelman toteuttamiseen ja sen seurantaan erityisesti sote- ja maakuntauudistuksen edetessä.

Tähän voidaan todeta, että sivistystoimi palkkasi syksystä 2017 alkaen valtion rahoituksen turvin kokoaikaisen koordinaattorin, kehittämissuunnittelijan, lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman (LAPE) puitteissa. Ohjelmassa luodaan uutta toimintakulttuuria ja uusia käytäntöjä lapsi- ja perhepalveluihin SOTE-uudistusta ajatellen. Tämänhetkisen tiedon mukaan ohjelma jatkuu vuoden 2018 loppuun. Sivistystoimen palkkaama kehittämissuunnittelija työskentelee oppilasterveyttä koskevan LAPE-kokonaisuuden parissa mutta tekee tiivistä yhteistyötä ohjelman kahden muun kokonaisuuden kanssa, jotka ovat perhekeskustoiminta sekä erityis- ja vaativan tason palvelut.

Kauniaisten kaupungin kaksikielinen kehittämissuunnittelija on selvittänyt lasten ja nuorten oppilashuoltopalvelujen ja muiden merkittävien sosiaali- ja terveystalouden palvelujen saatavuutta molemmilla kielillä ja on työskennellyt aktiivisesti seudun työryhmissä sekä kansallisissa verkostoissa. Koska kenelläkään pääkaupunkiseudun LAPE-ohjelmassa ei ole ollut kokonaisvastuuta ruotsinkielisten asioiden huomioimisesta ja koordinoinnista, Kauniaisten koordinaattori on tehnyt aloitteen asiassa ja käynnistänyt ruotsinkielisten lapsi- ja perhepalvelujen työryhmän pääkaupunkiseudulla. Hankkeen onnistunut jalkauttaminen Kauniaisissa edellyttäisi, että työ voisi jatkua kaupungin palveluksessa olevan kehittämissuunnittelijan voimin vielä vuonna 2019. Vuodelle 2019 laadittu talousarviokehys antaisi mahdollisuuden tähän.

Tarkastuslautakunta kehottaa - kuten jo edellisessä arviointikertomuksessa - koulutointia edelleen kiinnittämään valmisteluprosessin transparensiin ja päätöksenteon prosessiin enemmän huomiota.

Opetustoimen virkamiehet ja ruotsinkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta kiinnittävät paljon huomiota transparensiin ja kohderyhmän kuulemiseen vuonna 2017 alkaneen ja edelleen meneillään olevan päiväkotit- ja kouluselvityksen yhteydessä. Sekä prosessi että tähän mennessä käsitellyt ratkaisumallit poikkeavat täysin vuosina 2014-2016 tehdystä vastaavasta suomenkielisestä selvityksestä. Tarkastusvaliokunta sanoo kertomuksessaan, että työryhmän työstä tiedotettiin vasta syksyllä 2017 kahdessa vanhempainillassa. Tämä on väärinkäsitys siltä osin, että työryhmä oli siinä vaiheessa juuri aloittanut työnsä, eikä sillä ollut vielä selvitystä eikä ehdotuksia vaan vain ensimmäinen luonnos mahdolliseksi ratkaisumalliksi. Selvityksestä keskusteltiin ensimmäisen kerran valiokunnan kokouksessa 5.9.2017 (§ 39), ja vasta silloin virkamiehiä pyydettiin selvittämään asiaa, jotta löydettäisiin ratkaisut todettuihin haasteisiin. Työryhmä ja valiokunta halusivat kuulla kohderyhmää jo alkuvaiheessa voidakseen laatia selvityksen alusta alkaen tarkoituksenmukaisella tavalla. Tämä tieto jaettiin huoltajille sähköpostitse ja vanhempainkokouksissa sekä myös Ylen uutisraportoinnin välityksellä. On hyvin valitettavaa, että emme tästä huolimatta onnistuneet viestittämään asiaa riittävän selkeästi.

Vasta 16.1.2018 (§ 8) ensimmäinen väliraportti käsiteltiin ruotsinkielisessä opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnassa, joka silloin päätti valmistelun ja sivistystoimenjohtajan ehdotuksen pohjalta selvittää muitakin vaihtoehtoja kuin tarkastusvaliokunnan vuoden 2017 kertomuksessaan mainitsema malli. Huoltajien, henkilökunnan ja opiskelijoiden kuulemisella oli suuri vaikutus siihen, miten selvityksen tekeminen eteni tämän jälkeen. Vielä voidaan lisätä, että kohderyhmän osia on kuultu tämän jälkeenkin ja tullaan kuulemaan eri selvitysten eri vaiheissa. Valiokunta antoi 16.1.2018 seuraavat suuntaviivat jatkoselvityksille:

”Virkamiehet selvittävät kahta uutta vaihtoehtoa, joista toinen on status quo –malli, jossa ratkaistaan eräitä akuutteja tarpeita, ja toinen vaihtoehto on yhtenäiskoulumallin variantti. On kuitenkin syytä luonnostella useampia vaihtoehtoisia ja innovatiivisia ratkaisumalleja.

Selvityksen tavoitteena oli vastata seuraaviin tarpeisiin:

- tarve luoda tulevien vuosien tarpeita vastaava määrä päiväkotipaikkoja

meneillään olevan päiväkotij- ja esikouluverkostoselvityksen mukaisesti ja tahto kehittää esikouluopetusta tiiviimmässä yhteistyössä perusopetuksen kanssa,

- tarve yhtenäistää perusopetusta ja helpottaa siirtymistä 6. vuosiluokalta 7. vuosiluokalle,
- tarve kehittää lukiota meneillään olevan lukioselvityksen mukaisesti.

Selvityksessä on painopisteenä toiminnan kehittäminen lapsi- ja oppilaslähtöisesti. Selvityksessä tutkitaan vaikutukset opetukseen ja toimintaan, lapsi-, oppilas- ja henkilöstövaikutukset sekä vaikutukset investointitarpeeseen ja käyttömenoihin. Selvitysten tulee olla sopusoinnussa kaupungin strategian ja kaupungissa meneillään olevien varhaiskasvatus-, esikoulu- ja lukioselvitysten kanssa. Selvitettävien ratkaisujen tulee voida vastata kustannustehokkaasti pitkän tähtäyksen tarpeisiin nyt saatavilla olevan tiedon mukaan.”

Sivistystoimenjohtaja:

Valiokunta merkitsee tarkastusvaliokunnan arviointikertomuksen vuodelta 2017 tiedoksi ja antaa omalta osaltaan yllä esitetyn lausunnon kaupunginhallitukselle jatkokäsittelyä varten.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lausunto tarkastusvaliokunnan arviointikertomuksesta vuodelta 2017

55/02.06.01/2018

SOVV 22.08.2018 § 60

Lisätiedot:

sivistystoimenjohtaja Heidi Backman, puh. 050 566 8800
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioinnin tulokset esitetään arviointikertomuksessa. Tarkastusvaliokunta hyväksyi ja allekirjoitti arviointikertomuksensa vuodelta 2017 17.5.2018 (§ 39) ja saattoi sen kaupunginvaltuuston tiedoksi 18.06.2018 (§ 22).

Kaupunginhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Käytännössä on tarpeen, että kaupunginhallitus pyytää alaisiltaan valiokunnilta selvitykset arviointikertomuksesta ja hallitus kokoaa niistä koko kaupunkia koskevan kaupunginhallituksen lausunnon.

Tarkastusvaliokunnan hyväksymä arviointikertomus vuodelta 2017 on **liitteenä**. Arviointikertomuksessa nostetaan esiin tärkeitä sivistystoimea koskevia havaintoja.

Tarkastusvaliokunta on käsitellyt kertomuksessaan myös edellisen vuoden (2016) kertomuksen sekä valiokuntien ja kaupunginhallituksen vastineet siitä. Tarkastusvaliokunta kiittää kattavista vastineista ja vastineiden käsittelymallista.

Tarkastusvaliokunnan arvioinnin painopistealueena vuonna 2017 oli yhdyskuntatoimi. Sivistystoimen osalta tarkastusvaliokunta on tehnyt havaintoja nuorisovaliokunnan toiminnan sekä opetustoimen osalta. Tarkastusvaliokunta on myös kaupungin kaksikielisyysohjelmasta tehnyt havaintoja, jotka koskevat sivistystointia.

Tarkastusvaliokunta on käsitellyt kertomuksessaan THL:n kouluterveystutkimusta pyytämättä kuitenkaan varsinaista vastausta valiokunnilta. Tarkastusvaliokunta toivoo, että tulokset saataisiin erikseen oppilaiden kotikunnan mukaan. Nykyisellään tulokset saadaan koulukohtaisina. Tähän voidaan todeta, että tutkimus on valtakunnallinen ja sen tekee THL. Pääkaupunkiseudun kunnat kommunikoivat THL:n kanssa yhteisen työryhmän kautta, jossa kunnat antavat palautetta kyselystä. Kyselyn tarkoitus on kuitenkin tukea koulujen oppilasterveystyötä, ja kouluilla on vastuu kaikista oppilaistaan kotikunnasta riippumatta.

Selvitys suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan aluetta koskevasta asiasta

Tarkastusvaliokunta pyytää kaupunkia edelleen kiinnittämään huomiota kaksikielisyysohjelman toteuttamiseen ja sen seurantaan erityisesti sote- ja maakuntauudistuksen edetessä.

Tähän voidaan todeta, että sivistystoimi palkkasi syksystä 2017 alkaen valtion rahoituksen turvin kokoaikaisen koordinaattorin, kehittämissuunnittelijan, lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman

(LAPE) puitteissa. Ohjelmassa luodaan uutta toimintakulttuuria ja uusia käytäntöjä lapsi- ja perhepalveluihin SOTE-uudistusta ajatellen. Tämänhetkisen tiedon mukaan ohjelma jatkuu vuoden 2018 loppuun. Sivistystoimen palkkaama kehittämissuunnittelija työskentelee oppilasterveyttä koskevan LAPE-kokonaisuuden parissa mutta tekee tiivistä yhteistyötä ohjelman kahden muun kokonaisuuden kanssa, jotka ovat perhekeskustoiminta sekä erityis- ja vaativan tason palvelut.

Kauniaisten kaupungin kaksikielinen kehittämissuunnittelija on selvittänyt lasten ja nuorten oppilashuoltopalvelujen ja muiden merkittävien sosiaali- ja terveystalvelujen saatavuutta molemmilla kielillä ja on työskennellyt aktiivisesti seudun työryhmissä sekä kansallisissa verkostoissa. Koska kenelläkään pääkaupunkiseudun LAPE-ohjelmassa ei ole ollut kokonaisvastuuta ruotsinkielisten asioiden huomioimisesta ja koordinoinnista, Kauniaisten koordinaattori on tehnyt aloitteen asiassa ja käynnistänyt ruotsinkielisten lapsi- ja perhepalvelujen työryhmän pääkaupunkiseudulla. Hankkeen onnistunut jalkauttaminen Kauniaisissa edellyttäisi, että työ voisi jatkua kaupungin palveluksessa olevan kehittämissuunnittelijan voimin vielä vuonna 2019. Vuodelle 2019 laadittu talousarviokehys antaisi mahdollisuuden tähän.

Tarkastusvaliokunta pyysi myös vastineen ruotsinkielisestä kouluselvityksestä. Vastine käsitellään ruotsinkielisessä opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnassa.

Sivistystoimenjohtaja:

Valiokunta merkitsee tarkastusvaliokunnan arviointikertomuksen vuodelta 2017 tiedoksi ja antaa omalta osaltaan lausunnon kaupunginhallitukselle jatkokäsittelyä varten.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lausunto tarkastusvaliokunnan arviointikertomuksesta vuodelta 2017

55/02.06.01/2018

NUORV 23.08.2018 § 23

Lisätietoja:

sivistystoimenjohtaja Heidi Backman, puh. 050 566 8800

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioinnin tulokset esitetään arviointikertomuksessa.

Tarkastusvaliokunta hyväksyi ja allekirjoitti arviointikertomuksensa vuodelta 2017 17.5.2018 (§ 39) ja saattoi sen kaupunginvaltuuston tiedoksi 18.06.2018 (§ 22).

Kaupunginhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Käytännössä on tarpeen, että kaupunginhallitus pyytää alaisiltaan valiokunnilta selvitykset arviointikertomuksesta ja hallitus kokoaa niistä koko kaupunkia koskevan kaupunginhallituksen lausunnon.

Tarkastusvaliokunnan hyväksymä arviointikertomus vuodelta 2017 on liitteenä.

Arviointikertomuksessa nostetaan esiin tärkeitä sivistystoimea koskevia havaintoja.

Tarkastusvaliokunta on käsitellyt kertomuksessaan myös edellisen vuoden (2016) kertomuksen sekä valiokuntien ja kaupunginhallituksen vastineet siitä. Tarkastusvaliokunta kiittää kattavista vastineista ja vastineiden käsittelymallista.

Tarkastusvaliokunnan arvioinnin painopistealueena vuonna 2017 oli yhdyskuntatoimi. Sivistystoimen osalta tarkastusvaliokunta on tehnyt havaintoja nuorisovaliokunnan toiminnan sekä opetustoimen osalta. Tarkastusvaliokunta on myös kaupungin kaksikielisyysohjelmasta tehnyt havaintoja, jotka koskevat sivistystointia.

Tarkastusvaliokunta on käsitellyt kertomuksessaan THL:n kouluterveystutkimusta pyytämättä kuitenkaan varsinaista vastausta valiokunnilta. Tarkastusvaliokunta toivoo, että tulokset saataisiin erikseen oppilaiden kotikunnan mukaan. Nykyisellään tulokset saadaan koulukohtaisina. Tähän voidaan todeta, että tutkimus on valtakunnallinen ja sen tekee THL. Pääkaupunkiseudun kunnat kommunikoivat THL:n kanssa yhteisen työryhmän kautta, jossa kunnat antavat palautetta kyselystä. Kyselyn tarkoitus on kuitenkin tukea koulujen oppilasterveystyötä, ja kouluilla on vastuu kaikista oppilaistaan kotikunnasta riippumatta.

Tarkastusvaliokunta on kertomuksessaan myös käsitellyt etsivää nuorisotyötä ja todennut, että sitä on kehitetty kaupungin nuorisotakuumallin mukaisesti. Tähän voidaan lisätä että kaikki valiokunnat, joita nuoritakuu koskee, ovat käsitelleet ja hyväksyneet vuonna 2017 arvioidun ja päivitetyn mallin kevään 2018 aikana (NUOR 22.11.2017, SOTE 13.3.2018, SUUS 22.5.2018 ja SOVV 23.5.2018). Malli on tuottanut hyviä tuloksia. Nuorisotyöttömyys on vähentynyt enemmän kuin naapurikunnissa, ja kaikki ovat saaneet opiskelupaikan tai vastaavan perusopetuksen 9 vuosiluokan jälkeen.

Selvitys nuorisovaliokunnan aluetta koskevasta asiasta

Tarkastusvaliokunta pyytää kaupunkia edelleen kiinnittämään huomiota kaksikielisyysohjelman toteuttamiseen ja sen seurantaan erityisesti sote- ja maakuntauudistuksen edetessä.

Tähän voidaan todeta, että sivistystoimi palkkasi syksystä 2017 alkaen valtion rahoituksen turvin kokoaikaisen koordinaattorin, kehittämissuunnittelijan, lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman (LAPE) puitteissa. Ohjelmassa luodaan uutta toimintakulttuuria ja uusia käytäntöjä lapsi- ja perhepalveluihin SOTE-uudistusta ajatellen. Tämänhetkisen tiedon mukaan ohjelma jatkuu vuoden 2018 loppuun. Sivistystoimen palkkaama kehittämissuunnittelija työskentelee oppilasterveyttä koskevan LAPE-kokonaisuuden parissa mutta tekee tiivistä yhteistyötä ohjelman kahden muun kokonaisuuden kanssa, jotka ovat perhekeskustoiminta sekä erityis- ja vaativan tason palvelut. Kauniaisten kaupungin kaksikielinen kehittämissuunnittelija on selvittänyt lasten ja nuorten oppilashuoltopalvelujen ja muiden merkittävien sosiaali- ja terveystalvelujen saatavuutta molemmilla kielillä ja on työskennellyt aktiivisesti seudun työryhmissä sekä kansallisissa verkostoissa. Koska kenelläkään pääkaupunkiseudun LAPE-ohjelmassa ei ole ollut kokonaisvastuuta ruotsinkielisten asioiden huomioimisesta ja koordinoinnista, Kauniaisten koordinaattori on tehnyt aloitteen asiassa ja käynnistänyt ruotsinkielisten lapsi- ja perhepalvelujen työryhmän pääkaupunkiseudulla. Hankkeen onnistunut jalkauttaminen Kauniaisissa edellyttäisi, että työ voisi jatkua kaupungin palveluksessa olevan kehittämissuunnittelijan voimin vielä vuonna 2019. Vuodelle 2019 laadittu talousarviokehys antaisi mahdollisuuden tähän.

Tarkastusvaliokunta pyysi myös vastineen ruotsinkielisestä kouluselvityksestä. Vastine käsitellään ruotsinkielisessä varhaiskasvatus- ja opetusvaliokunnassa.

Sivistystoimenjohtaja:

Valiokunta merkitsee tarkastusvaliokunnan arviointikertomuksen vuodelta 2017 tiedoksi ja antaa omalta osaltaan lausunnon kaupunginhallitukselle jatkokäsittelyä varten.

Varapuheenjohtaja Eväsoja ehdotti lauseen " Hankkeen onnistunut jalkauttaminen Kauniaisissa edellyttäisi, että työ voisi jatkua kaupungin palveluksessa olevan kehittämissuunnittelijan voimin vielä vuonna 2019. Vuodelle 2019 laadittu talousarviokehys antaisi mahdollisuuden tähän" poistamista.

Ehdotus raukesi kannatuksen puuttuessa.

Päätös:

Valiokunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2017

55/02.06.01/2018

SOTEV 04.09.2018 § 50

Lisätiedot:

sosiaali- ja terveystoimija Ulla Tikkanen, puh. 050 355 3246

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastusvaliokunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioinnin tulokset esitetään arviointikertomuksessa.

Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Käytännössä on tarpeen, että kaupunginhallitus pyytää alaisiltaan valiokunnilta selvitykset arviointikertomuksesta ja hallitus kokoaa niistä koko kaupunkia koskevan kaupunginhallituksen lausunnon.

Sosiaali- ja terveystoimikunnan toimintaan liittyen tarkastusvaliokunta on esittänyt seuraavat kysymykset:

- Miten ulkoistettua, palvelusetelillä ostettua palvelua seurataan?

Tavoitteena on, että kaupungin viranhaltijat tekevät tarkastuskäyntejä kaikkiin asumis- ym. - palveluja tuottaviin yksiköihin säännöllisesti ja tarvittaessa. Lisäksi asiakaspalautteet rekisteröidään ja niiden perusteella tehdään tarvittavat toimenpiteet. Palvelusetelin käyttö ja kysyntä on sosiaali- ja terveystoimen palveluissa ollut suhteellisen vähäistä.

- Tarkastusvaliokunta ehdottaa, että kouluterveyskyselyn kyselylomakkeeseen tehdään muutos, josta ilmenee oppilaiden kotikunta.

Kouluterveyskyselyn toteuttaa terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Sosiaali- ja terveystoimi selvittää, onko muutos mahdollista tehdä.

- Sosiaali- ja terveystoimen tulisi ratkaista lisääntyvä teini-ikäisten päihteidenkäyttöongelma.

Teini-ikäisten päihteidenkäyttöongelmat eivät ole pelkästään sosiaali- ja terveystoimen toimialaan kuuluva haaste. Asia tulee ratkaista kaupungin ja muiden viranomaisten sekä kolmannen sektorin yhteistyönä. Kauniaisissa ehkäisevän päihdetyön koordinoinnista vastaa kaupungin johtoryhmän ohjauksessa Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmä (TEJO). Ehkäisevän päihdetyön osalta kaupungin omassa organisaatiossa keskeistä on erityisesti sosiaali- ja terveystoimen ja sivistystoimen monialainen yhteistyö. Syksyllä 2018 hyväksytään kaupungin uusi ehkäisevän päihdetyön ohjelma. Ohjelmassa on esitetty tarkempia tavoitteita ja toimenpiteitä myös nuorison päihteidenkäytön vähentämiseksi. Ohjelma koskee koko kaupungin organisaatiota.

- Miten seurataan kolmannen sektorin tekemää työtä kuntalaisten hyväksi?

Sosiaali- ja terveystoimen viranhaltijat ovat arjen työssään kiinteästi yhteistyössä myös kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Vuosittaisten toiminta-avustusten jaon yhteydessä pyydetään avustusta

hakevilta järjestöiltä selvitys näiden toiminnasta. Yleisesti voidaan todeta, että kolmannen sektorin työn vaikutusten seuranta ja arviointi kuntalaisten hyvinvointiin on vaikeasti seurattava asia.

- Kauniaisten sosiaali- ja terveystoimen toimivuuden ja henkilöresurssien riittävyyden kannalta tulisi ottaa huomioon ulkopaikkakuntalaisten asiakasmäärien kasvu.

Vuoden 2014 alusta Terveystoimilain mahdollistaman valinnanvapauden myötä yli 1300 espoolaista on valinnut perusterveydenhuollon palvelut toteuttavaksi yksiköksi Kauniaisen. Myös kauniaislaiset ovat käyttäneet palveluja aikaisempaa ahkerammin, v. 2016-2017 muutos kaikissa palvelunkäyttäjissä oli +14 %. Kaikki terveyspalvelujen palvelumuodot huomioiden 77 % kauniaislaisista käytti v. 2017 terveysaseman palveluja. Tämä on kansallisella tasolla korkea luku.

Kiireettömään hoitoon pääsy on vaikeutunut ja siksi toiminnallisten muutosten ja muun toiminnan kehittämisen lisäksi perusterveydenhuollon resurssitarvetta on arvioitu mm. 2019 talousarviovalmistelun yhteydessä. Sen tuloksena on todettu tarve perustaa yksi uusi sairaanhoitajan vakanssi. Muutos on kustannusneutraali, koska vuodesta 2015 lähtien tehtävää on hoidettu pitkäaikaisilla sijaisuuksilla. Vuonna 2015 tehdyn resurssitarkastelun yhteydessä todettiin, että sairaanhoitajaresurssitarvetta arvioidaan ja asiaan palataan myöhemmin, jos terveysaseman vaihtajien määrä lisääntyy edelleen.

Koululukukausien aikana sektorityö, erityisesti kouluilla tehtävät laajat terveystarkastukset kuluttavat lääkäriresurssia n. 0.6 vakanssin verran, mikä on pois terveysaseman vastaanottotyöstä. Koulujen oppilasmäärän kasvun, ulkopaikkakuntalaisten oppilaiden suuren osuuden (yhteensä 935 oppilasta vuonna 2018) takia ja integraatioluokkaopetuksen laajentamisen myötä koululääkäriresurssi on tarpeeseen ja kansallisiin suosituksiin nähden niukka. Myös riittävästä koululääkäriresurssista huolehtiminen edellyttää toimenpiteitä. Yhtenä ratkaisuna toimialalla on yleislääketieteeseen erikoistuvan lääkärin koulutusviran perustaminen. Resurssia voidaan koulutustarkoituksessa kohdentaa myös kouluterveydenhuoltoon. Virka olisi määräaikainen ja sen aiheuttamista kustannuksista tultaisiin jatkossakin saamaan yliopistolta koulutuskorvauksia.

Sosiaali- ja terveystoimen johtaja:

Valiokunta antaa selostusosassa esitetyt vastaukset tarkastuvaliokunnan arviointikertomuksessa esitettyihin kysymyksiin.

Päätös:

Valiokunta hyväksyi päätösehdotuksen

Yleishallinnon vastine arviointikertomuksen kohtaan 6.3 Kauniaisten kaksikielisyysohjelma 2015 – 2017

”Tarkastusvaliokunta pyytää edelleen kiinnittämään huomiota kaksikielisyysohjelman toteuttamiseen ja sen seurantaan erityisesti sote- ja maakuntauudistuksen edetessä.”:

Kuten tarkastusvaliokunta arviointikertomuksessaankin toteaa elävä kaksikielisyys ja tasapuoliset palvelut molemmilla kotimaisilla kielillä on edelleen yksi keskeinen tavoite uudessa kaupunkistrategiassa.

Todettakoon, että Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien yhteiseen 15.5.2018 annettuun lausuntoon maakunta- ja sote -uudistuksesta sisällytettiin Kauniaisten aloitteesta myös maininta valinnanvapauslainsäädäntöön liittyvistä merkittävistä puutteista kielellisten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta. Lausunnossa todettiin, että kielelliset oikeudet, erityisesti ruotsinkielisten palveluiden yhdenvertainen saavutettavuus ja aito valinnanvapaus, eivät tule turvatuksi lakiesitysten nykymuodossa ja että esitykset eivät takaa riittävästi kielellisten oikeuksien toteutumista käytännössä.

Henkilöstöhallinto on jälleen kevään 2018 aikana yhteistyössä kansalaisopiston kanssa järjestänyt työajalla tapahtuvan ruotsin kielen kurssin niille, jotka kokevat tarvitsevansa ruotsin kielen osaamisen päivittämistä ja tehostamista työssään. Kurssille osallistui 12 henkilöä. Syksyllä järjestettävän kurssin tarvetta selvitetään.